

Rekenkamercommissie

Jaarverslag 2009 en Jaarplan 2010

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Secretariaat: Postbus 393, 2250 AJ Voorschoten

☎ 06-18 54 43 05 ✉ rekenkamercommissiewvo@voorschoten.nl

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2009 van de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest, alsmede het jaarplan 2010.

Het jaar 2009 was voor de Rekenkamercommissie een productief jaar. Drie onderzoeken werden afgerond, te weten het onderzoek naar de gemeentelijke rioleringszorg (gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest), het onderzoek naar het Reinigingsbedrijf Avalex (gemeente Wassenaar) en het onderzoek naar de Budgetoverschrijding van de verkeerstraverse in Voorschoten (gemeente Voorschoten). Eén onderzoek is in 2009 gestart, te weten het onderzoek naar de werking van de Wet maatschappelijke ondersteuning (gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest).

Het doet mij een genoegen dat de onderzoeken over het algemeen positief door de gemeenteraden worden ontvangen en dat ook de Colleges van burgemeester en wethouders en de ambtelijke apparaten de conclusies en aanbevelingen ondersteunen. Bovendien zijn al vaak tijdens het onderzoek verbeteringen in de processen bij de gemeenten waar te nemen. Wat ons, naast deze positieve waarnemingen, opvalt is dat de gemeenteraden niet altijd expliciet een raadsbesluit nemen over de conclusies en aanbevelingen van een rekenkamerrapport. De raden ontnemen zichzelf hiermee een instrument om in latere fase het College te bevragen over de door de gemeenteraden ingenomen standpunten. Op die wijze kunnen de raden de voortgang op de aanbevelingen en de gerealiseerde verbeteringen op het betreffende beleidsterrein actief monitoren. Een voorbeeld van een dergelijk raadsbesluit treft u aan in paragraaf 3.

Bijzondere aandacht vraag ik u voor het, voor de gemeenteraad van Voorschoten, uitgevoerde onderzoek naar de budgetoverschrijding van de verkeerstraverse in Voorschoten. Daarin hebben wij aanbevelingen over de beheersing van grote projecten benoemd die breed toepasbaar zijn en ook voor de gemeenten Wassenaar en Oegstgeest relevant zijn. De aanbevelingen richten zich op de sturings- en beheersingsinstrumenten, op de inrichting van de planning- en controlecyclus en op de verhouding opdrachtgever-opdrachtnemerschap en dragen bij aan het samenspel en 'checks and balances' bij de voorbereiding en de uitvoering van grote projecten.

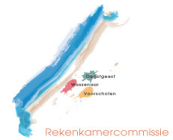
Ik nodig de nieuwe gemeenteraden uit hun kaders vast te leggen over de wijze waarop zij betrokken willen worden bij de beleidsvoorbereiding, de kwaliteit en tijdigheid van de voorstellen aan de raad. Als Rekenkamercommissie zijn wij graag bereid onze inbreng te leveren bij het tot stand komen van dergelijke kaders.

Namens de Rekenkamercommissie wil ik de gemeentebesturen en ambtenaren van Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest hartelijk bedanken voor de samenwerking en in ons gestelde vertrouwen.

Met vriendelijke groet,

Wim Kuiper,
Voorzitter Rekenkamercommissie

April 2010

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2009

1. Samenstelling Rekenkamercommissie
2. Wat wil de Rekenkamercommissie bereiken?
3. Wat heeft de Rekenkamercommissie hiervoor gedaan?
4. Wat heeft dat gekost?

Jaarplan 2010

1. Wat wil de Rekenkamercommissie bereiken?
2. Wat gaat de Rekenkamercommissie daarvoor doen?
3. Wat mag dat kosten?

Bijlage

Overzicht nevenfuncties Rekenkamercommissie

Overzicht door Rekenkamer uitgevoerde onderzoeken

Jaarverslag 2009

1. Samenstelling Rekenkamercommissie

De gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest hebben eind 2005 gezamenlijk een Rekenkamercommissie opgericht. Deze commissie bestaat uit zeven leden die benoemd zijn door de gemeenteraden. De samenstelling van de Rekenkamercommissie is in 2009 niet gewijzigd. Per 1 januari 2010 is een vacature ontstaan voor de gemeente Voorschoten door het terugtreden van de heer H.P.M. Kreemers. De Rekenkamercommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris (16 uur per week).

Samenstelling per 1 januari 2010:

<i>Voorzitter:</i>	<i>Benoemd door:</i>
De heer dr. W. Kuiper (Wim)	Gemeente Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest tot 1-1-2012
<i>Leden:</i>	
De heer drs. F.P.G. van den Broek (Frank) tevens vice voorzitter	gemeente Wassenaar tot 1-1-2012
De heer Ir. A.J.F. de Vries (Anton)	gemeente Wassenaar tot 1-1-2011 (raadslid tot en met 16 maart 2006)
De heer M.J.Winters, RA (Marius)	gemeente Voorschoten tot 1-1-2013
vacature	gemeente Voorschoten
De heer C. Oudendijk, RA (Kees)	gemeente Oegstgeest tot 1-1-2011 (raadslid tot en met 16 maart 2006)
De heer drs. M. A. van Ruremonde (Marin)	gemeente Oegstgeest tot 1-1-2012
<i>secretaris:</i>	
De heer M.C.Teunissen (Rini).	

Een lijst van de (neven)functies van de leden, voorzitter en secretaris van de Rekenkamercommissie is als bijlage in dit Jaarverslag en Jaarplan opgenomen.

2. Wat wil de Rekenkamercommissie bereiken ?

De Rekenkamercommissie heeft een missie opgesteld om daarmee aan te geven wat de Rekenkamercommissie wil bereiken. Ook zijn de doelen geformuleerd en criteria waaraan een onderzoek dient te voldoen.

2.1. Missie en doelstelling

De Rekenkamercommissie van Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest is gericht op het verbeteren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het lokale bestuur in deze gemeenten.

De doelstelling is dat de uitkomsten van de onderzoeken van de Rekenkamercommissie bijdragen aan:

- de versterking van de kaderstellende en controlerende functie van de gemeenteraad;
- het zichtbaar maken aan de burgers van Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest of en hoe de doelstellingen van de gemeente ook daadwerkelijk worden bereikt.

2.2. Criteria bij keuze onderzoeksonderwerp.

In de 'Verordening op de Rekenkamercommissie' worden bij de keuze van een onderzoeksonderwerp richtinggevend criteria gegeven. Deze criteria zijn door de Rekenkamercommissie als volgt vertaald:

De Rekenkamercommissie wil bijdragen aan het toetsen en verbeteren van:

- de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid;
- de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beheer en gemeentelijke organisatie;
- de controle op de rechtmatigheid van het financiële beheer en de financiële verantwoording van de drie gemeenten en de instellingen waarvan de activiteiten geheel of gedeeltelijk door de gemeente worden bekostigd;
- de kwaliteit van de informatievoorziening aan de raad.

De onderzoeksonderwerpen voldoen aan de volgende criteria:

- een aanmerkelijk maatschappelijke relevantie;
- mogelijkheid om lessen te trekken uit het verleden;
- een aanmerkelijk financieel, organisatorisch en bestuurlijk belang;
- bij voorkeur een gezamenlijk belang van de gemeente Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest op zowel onderwerp beleid als beheer;
- onderzoeken op één gemeente zijn mogelijk maar op jaarbasis zal sprake zijn van een evenwichtige verdeling.

De Rekenkamercommissie voert onderzoeken uit die:

- haalbaar zijn in de tijd;
- haalbaar zijn vanwege de beschikbare (geldelijke) middelen;
- bij voorkeur toetsend zijn met behulp van een normenkader.

Voordat een onderzoek daadwerkelijk start wordt door minimaal twee leden van de Rekenkamercommissie een vooronderzoek uitgevoerd dat resulteert in een onderzoeksopzet met onderzoeksvragen. Na vaststelling van de onderzoeksopzet door de Rekenkamercommissie wordt de opzet ter kennisneming aan de gemeenteraden verzonden. Indien een onderzoek wordt uitbesteed worden op basis van de onderzoeksopzet offertes gevraagd bij drie onderzoeksbureaus.

3. Wat heeft de Rekenkamercommissie hiervoor in 2009 gedaan?

3.1 Doelstellingen 2009

In het jaarplan 2009 had de Rekenkamercommissie voor haar activiteiten de volgende concrete doelstellingen geformuleerd:

Afronden onderzoeken:

1. Afronden onderzoek naar gemeentelijke rioleringzorg.
2. Afronden onderzoek naar het Reinigingsbedrijf Avalex (alleen Wassenaar).

Starten onderzoeken:

3. Starten met onderzoek naar het inzamelen van huisvuil in Voorschoten en Oegstgeest.
4. Starten met onderzoek naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Overige activiteiten:

5. Monitoren doorwerking aanbevelingen van eerdere rekenkameronderzoeken.
6. Opstellen verbeterpunten functioneren Rekenkamercommissie op basis van uitkomsten zelfevaluatie.
7. Aanpassen verordening Rekenkamercommissie met betrekking tot onderzoeksbudget en vergoedingen aan leden.
8. Onderhouden van de contacten met rekenkamer (commissies) uit de regio Holland Rijnland om opgedane kennis uit te wisselen en zo mogelijk een gezamenlijk onderzoek uit te voeren.

De Rekenkamercommissie heeft niet alle gestelde doelen kunnen realiseren. Het onderzoek naar het inzamelen van huisvuil in Voorschoten en Oegstgeest is niet uitgevoerd (en zal ook niet meer worden uitgevoerd, waarover meer hierna). Met het monitoren van de doorwerking van de aanbevelingen van eerdere onderzoeken is in 2009 een start gemaakt voor een opzet. Doordat de Rekenkamercommissie positief instemde op het verzoek van de gemeenteraad van Voorschoten (9 juli 2009) om een onderzoek te doen naar de budgetoverschrijding van de verkeerstraverse in Voorschoten, zijn de monitoringswerkzaamheden stil gelegd. Het monitoren blijft een aandachtspunt voor de Rekenkamercommissie. Op het onderzoek naar de budgetoverschrijding verkeerstraverse gaan we in dit jaarverslag nader in.

3.2 Afgeronde onderzoeken 2009

Doelstelling 1: afronden onderzoek naar gemeentelijke rioleringszorg

Het onderzoek naar de gemeentelijke Rioleringszorg is in 2008 gestart en in maart 2009 afgerond met de aanbieding aan de voorzitters van de gemeenteraden. De belangrijkste conclusie uit het onderzoek is dat er in geen van de drie gemeenten aan de raden alternatieve keuzemogelijkheden zijn geboden bij de plan- en besluitvorming rond het rioleringsstelsel. Door keuzes te bieden kan scherper gestuurd worden op het tot stand komen van het beleid, de financiën en kwaliteit van de rioleringen. Juist omdat de burger direct de rekening betaalt via de rioolheffing en de kosten oplopen, zou de politiek zich meer moeten bemoeien met de koers.

In het rapport 'Meer raad voor het riool' wordt aangegeven dat de gemeenteraden ervoor moeten zorgen dat vóór het vaststellen van het rioleringsbeleid de feitelijke problematiek in beeld is gebracht, de oplossingsrichtingen, alsmede wat de voor- en nadelen, risico's, kosten

en opbrengsten en de maatschappelijke effecten zijn. De commissie vindt verder dat bij het maken van de keuzes burgers, ondernemers en andere partijen betrokken dienen te zijn. Zeker in het licht van de nieuwe regels die de gemeente ook een uitgebreide zorgplicht geven op het gebied van hemel- en grondwater.

Aanbieding rapport op 24 maart 2009 door de voorzitter Rekenkamercommissie, de heer W.Kuiper (rechts) aan de burgemeester van Oegstgeest, Mevrouw E.M.Timmers-van Klink (tweede van links), de burgemeester van Voorschoten, de heer J.M.Staatsen (tweede van rechts) en loco-burgemeester van Wassenaar, de heer M.J.M.V.van Dijk (links).

Doelstelling 2: Afronden onderzoek naar Reinigingsbedrijf Avalex

Het onderzoek is uitgevoerd samen met de Rekenkamer Delft, de Rekenkamercommissie Leidschendam-Voorburg en Rijswijk en de Rekenkamercommissie Pijnacker-Nootdorp. Dit onderzoek is alleen van toepassing op de gemeente Wassenaar, omdat de gemeenten Voorschoten en Oegstgeest niet deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Avalex. De hoofdvraag van het onderzoek was:

Heeft Avalex voor gemeenten de voordelen opgeleverd die werden beoogd bij de toetreding tot Avalex en in hoeverre beschikken de raden over mogelijkheden om hierop te sturen?

Enkele aanbevelingen op grond van de conclusies in het rapport zijn:

- Maak in regionaal verband een expliciete afweging tussen de mate van gewenst maatwerk per gemeente en vergroting van efficiencywinst door middel van harmonisering van werkzaamheden;

- Stel SMART geformuleerde doelstellingen op voor de dienstverlening door Avalex en leg deze vast in de Dienstverleningsovereenkomsten;
- Monitor de doelstellingen periodiek door onder meer het houden van burger-tevredenheidsonderzoeken;
- Vergroot als Dagelijks Bestuur door tussenkomst van de colleges van burgemeester en wethouders de betrokkenheid van de raden bij de gemeenschappelijke regeling door:
  - het verstrekken van adequate informatie;
  - het voor alle raden gedurende een dagdeel per jaar houden van een voorlichting/discussiebijeenkomst;
  - de raden te betrekken in keuzes aangaande de harmonisering van de dienstverlening.
- Neem als raad een minder afwachtende houding aan richting vertegenwoordiger van het college in het Dagelijks Bestuur.

Dit onderzoek had, vanwege de diverse (onderlinge) afstemmingen, een doorlooptijd van 12 maanden.

3.3.Nieuwe onderzoeken 2009

Doelstelling 3:

Starten met onderzoek naar het inzamelen van huisvuil in Voorschoten en Oegstgeest

De Rekenkamercommissie had het voornemen om aansluitend op de afronding van het onderzoek naar Avalex een onderzoek naar de inzameling van huisvuil in de gemeenten Voorschoten en Oegstgeest uit te voeren. Begin 2010 heeft de Rekenkamercommissie besloten de onderzoeken bij Voorschoten en Oegstgeest niet uit te voeren. De uitkomst van het Avalex-onderzoek bood minder houvast voor een onderzoek bij Voorschoten en Oegstgeest dan eerder werd aangenomen, mede omdat de focus van het Avalex-onderzoek sterk op de werking van de gemeenschappelijke regeling is komen te liggen (en minder op de kostenvoordelen). Bovendien hebben Voorschoten en Oegstgeest het inzamelen van het huisvuil op een andere wijze georganiseerd.

Doelstelling 4:

Starten met onderzoek naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De Rekenkamercommissie heeft in de vergadering van 26 februari 2009 besloten om in 2009 onderzoek uit te voeren naar (aspecten van) de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Besloten is tevens dat de Rekenkamercommissie eerst zelf vooronderzoek zou gaan doen. De maatschappelijke relevantie van een onderzoek naar de Wmo is doorslaggevend voor de Rekenkamercommissie geweest. Het gaat hier om een van de ingrijpende herverkavelingen en verschuivingen van overheidstaken. Het gaat daarbij bovendien om kwetsbare groepen (ouderen, mensen met beperkingen, minima). Het onderwerp is dus maatschappelijk relevant. Ook speelt mee het financiële belang van de Wmo; het is een flinke uitgavenpost voor de gemeenten. Met het verkrijgen van inzichten in deze onderwerpen wil de Rekenkamercommissie een bijdrage leveren aan de (verbetering van) de uitvoering van de Wmo.

Uit het vooronderzoek kwam onder andere naar voren dat de eerste jaren na de inwerkingtreding van de wet zijn benut om een beleidsplan te maken en het opzetten en het in regionaal verband realiseren van een aantal prestatievelden (zoals opgenomen in de Wmo). De meer lokale invulling vond grotendeels beleidsmatig plaats door vaststelling van

kadernota's/beleidsplannen op deelgebieden, zoals vrijwilligersnota, jeugdbeleid, ouderenbeleid, enz.

De bevindingen uit het vooronderzoek zijn voor de Rekenkamercommissie aanleiding geweest het vervolg van het onderzoek te richten op:

1. De totstandkoming van de beleidscyclus en de samenhang in het beleid;
2. De horizontale verantwoording;
3. Participatie bij de beleidsontwikkeling in het algemeen en specifiek mantelzorg en vrijwilligers;
4. Beheersing en toezicht.

Het vervolg van het onderzoek is in december 2009 gestart en heeft een doorlooptijd tot juni 2010. Verwacht wordt na de verwerking van de ambtelijke en bestuurlijke reactie het rapport in september 2010 aan de gemeenteraden wordt aangeboden.

3.4. Overige activiteiten

Doelstelling 5:

Monitoren doorwerking aanbevelingen van eerdere rekenkameronderzoeken.

Bij de start van de werkzaamheden van de Rekenkamercommissie is gekozen om het accent in het werk op "leren" te leggen. Door terugkijken naar het verleden kan immers worden geleerd voor de toekomst. Door het geven van aanbevelingen kan het leerproces verder vorm worden gegeven. Echter voor de Rekenkamercommissie is het niet altijd duidelijk in hoeverre de aanbevelingen hebben doorgewerkt, in hoeverre de gemeenteraden, de colleges van burgemeester en wethouders en de ambtelijk apparaten de aanbevelingen hebben vertaald in concrete zaken voor verbetering van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het lokaal bestuur. Uit gesprekken en landelijk onderzoek is gebleken dat onder andere door het ontbreken van een raadsbesluit na de behandeling van het Rekenkamerrapport in de gemeenteraden het rapport geen voortgang meer krijgt in de raden, colleges en ambtelijke apparaten. Een voorbeeld van een raadsbesluit kan zijn:

De raad van de gemeente .....besluit:

1. de aanbevelingen in het rekenkamerrapport 'x' over te nemen;
2. de aanbevelingen voor uitvoering in handen te stellen van het college;
3. het college over de uitvoering en implementatie van de aanbevelingen de raad te laten rapporteren voor .....(datum) en de voortgang hierover op te nemen in de planning en controldocumenten

Door de Rekenkamercommissie zelf heeft nog geen monitoring van de doorwerking plaatsgevonden vanwege de drukke werkzaamheden in de tweede helft van 2009 die samenhangen met op verzoek van de gemeenteraad van Voorschoten uitgevoerde onderzoek naar de budgetoverschrijding bij de verkeerstraverse in Voorschoten (hierna).

Doelstelling 6:

Opstellen verbeterpunten functioneren Rekenkamercommissie op basis van uitkomsten zelfevaluatie.

In 2008 heeft de Rekenkamercommissie een zelfevaluatie uitgevoerd. Naar aanleiding daarvan zijn verbeterpunten benoemd voor de versterking van de werkzaamheden. De door te voeren verbeteringen gaan onder andere over te komen tot:

1. verhogen van ambitie van de Rekenkamercommissie om drie onderzoeken per twee jaar uit te voeren (in plaats van 1,5 onderzoek per twee jaar);
2. een meerjarig onderzoeksplan met onderwerpen;
3. concrete, korte en bondige aanbevelingen;
4. monitoren van de doorwerking van de aanbevelingen in de rapporten;
5. verder verbeteren van de communicatie door overdracht van informatie aan (nieuwe) medewerkers, (nieuwe) raadsleden, (nieuwe) wethouders etc. over het werk van de Rekenkamercommissie, alsmede periodieke overleggen met eerder genoemde betrokkenen.

In 2009 heeft de RKC de verbeterpunten voortvarend opgepakt en dit heeft geleid tot.....

Doelstelling 7:

Aanpassen verordening Rekenkamercommissie met betrekking tot de vergoedingen aan leden/verhogen onderzoeksbudget.

Volgens de vigerende verordening ontvangen de leden, niet-raadslid zijnde, een vergoeding van € 150,00 en de voorzitter van € 195,00 voor het bijwonen van een vergadering. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. De vraag deed (zelfevaluatie) zich voor of een vergoeding volgens deze regeling recht doet aan de inzet van de leden. Door de vergoeding alleen afhankelijk te stellen van de aanwezigheid in een vergadering, wordt onvoldoende onderkend dat het werk van de leden van de RKC meer omvat dan het bijwonen van vergaderingen. In overeenstemming met de aanbevelingen van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) hebben de gemeenteraden, op verzoek van de Rekenkamercommissie, besloten (februari 2009) daarom een maandelijkse vergoeding toe te kennen en de verordening op dit punt aan te passen.

De bestaande vergoeding per vergadering is als uitgangspunt genomen. Omgerekend naar een maandelijkse vergoeding voor een lid komt dit neer op afgerond € 148,00 per maand. Daarnaast wordt - gelet op de extra inzet die wordt gevraagd van de plaatsvervangend voorzitter - een afwijkende vergoeding vastgesteld van € 165,00. Voor de voorzitter komt de omrekening neer op een vergoeding van afgerond € 192,00 per maand. De omzetting naar een maandelijkse vergoeding is budgettair-neutraal.

Voortkomend uit de zelfevaluatie (doelstelling 6) hebben de gemeenteraden tevens ingestemd met de verhoging van het ambitieniveau van de Rekenkamercommissie om drie onderzoeken per twee jaar uit te voeren.

Doelstelling 8:

Onderhouden van de contacten met Rekenkamer(commissies) uit de regio Holland Rijnland om opgedane kennis uit te wisselen en zo mogelijk een gezamenlijk onderzoek uit te voeren.

In 2009 zijn twee regio-bijeenkomsten gehouden en heeft er uitwisseling plaatsgevonden op het gebied van onderwerpkeus, werkwijze, kosten externe ondersteuning, enz. In de najaarsvergadering is besloten om in 2011 een gezamenlijk onderzoek te doen. Iedere Rekenkamer(commissie) heeft daartoe drie onderwerpen ingebracht. In de voorjaarsvergadering 2010 is in principe besloten een regio-onderzoek te doen naar de

woonruimteverdeling in de regio Holland Rijnland. Een werkgroep bestaande uit leden van de Rekenkamer(commissies) in Holland Rijnland gaan het onderwerp 'woonruimteverdeling' nader uitwerken. Een definitief besluit over de reikwijdte, onderzoeksvragen, enz. vindt plaats in november 2010. In 2009 heeft er geen regio-overleg Haaglanden plaatsgevonden.

Het hierna beschreven onderzoek was niet gepland.

Onderzoek naar budgetoverschrijding verkeerstraverse gemeente Voorschoten

Op 19 juni 2009 heeft het College van burgemeester en wethouders van Voorschoten de Raad geïnformeerd over een forse kostenoverschrijding van bijna € 1,1 miljoen bij het project de Verkeerstraverse Voorschoten, de vernieuwing van het doorgaande tracé door het hart van Voorschoten. In reactie hierop heeft de Raad van de gemeente Voorschoten op 9 juli 2009 het besluit genomen om een raadsonderzoek in te stellen. Dit onderzoek omvat het proces van planvoorbereiding, besluitvorming, sturing en beheersing en uitvoering van de – momenteel nog niet voltooide – verkeerstraverse door Voorschoten. Met dit onderzoek wil de Raad in beeld brengen welke feiten uit het organisatorische, politiek-bestuurlijke en besluitvormingstechnische proces van belang zijn voor het vaststellen en beoordelen van de oorzaken van de overschrijding van het door de Raad beschikbaar gestelde budget.

De Raad van Voorschoten heeft de Rekenkamercommissie verzocht om het onderzoek uit te voeren en tevens om aanbevelingen te doen voor het verbeteren van het proces en de wijze van aansturing daarvan. Voor dit onderzoek is een apart budget van € 60.000,00 beschikbaar gesteld.

Onderzoek verkeerstraverse

De Rekenkamercommissie kwam tot de volgende bevindingen:

1. Onvoldoende zorgvuldige voorbereiding.
2. Onvoldoende sturing en beheersing tijdens de uitvoering.
3. Controlerende functie Raad onvoldoende mogelijk gemaakt.

Aanbevelingen

De Rekenkamercommissie vindt het van belang dat de gemeente Voorschoten lessen trekt uit de bevindingen die voortvloeien uit het feitenrelaas ten aanzien van de gang van zaken bij de Traverse. Daartoe zijn enkele aanbevelingen opgesteld die breed toepasbaar zijn en gericht zijn op alle betrokken actoren in de gemeente. Opvolging hiervan leidt tot een beter samenspel en 'checks and balances' bij de voorbereiding en de uitvoering van grote projecten. Ook komen de verschillende rollen en verantwoordelijkheden binnen de gemeente op deze manier beter tot hun recht. Voor de gemeente als geheel geldt dat het adequaat inrichten van de sturing- en beheersingsinstrumenten, van de planning en controlcyclus en van de verhouding opdrachtgever-opdrachtnemerschap noodzakelijk is voor de verbetering van het politiek-bestuurlijk proces en het samenspel met het ambtelijk apparaat.

De aanbevelingen zijn:

Voor de Raad

Maak bij de kaderstelling (wanneer u als Raad besluit over de start van een nieuw project), duidelijke en op maat gerichte afspraken over de informatie die u wenst voor de controlerende rol. Maak daarbij onderscheid tussen bedrijfsvoering, doelen en effecten die u wilt bereiken. Het is van groot belang per project afspraken op maat hierover te maken.

Voor de burgemeester

De burgemeester heeft een goede positie om leiding te geven aan processen van onder andere kwaliteitsbewaking. Bij uitstek kan de burgemeester verbindingen leggen tussen samenleving, Raad, College en ambtelijke organisatie. Samen met de griffier en de secretaris kan hij de kwaliteit van de procesvoering ondersteunen met aandacht voor timing en voorbereiding van raadsvoorstellen, alsmede de wijze waarop de raadsvoorstellen zijn ingericht en voldoen aan de met de Raad gemaakte afspraken. De burgemeester dient deze verantwoordelijkheid actief ter hand te nemen, in het bijzonder bij grote en risicovolle projecten.

Voor het College

Verbeter de regie op de kwaliteit van de politiek-bestuurlijke processen. Dit betreft zowel het inhoudelijke aspect, als ook de kwestie van de aard en timing van de informatie die het College aan de Raad beschikbaar stelt. Blijf een collegiale verantwoordelijkheid voelen ook voor projecten die aan individuele portefeuillehouders zijn toegewezen.

Voor de griffier, gemeentesecretaris, management en ambtelijke organisatie

Een belangrijke rol voor de ondersteuning van de Raad en het College in het politiek-bestuurlijk proces is weggelegd voor de ambtelijke organisatie als geheel en de genoemde actoren in het bijzonder. Bewaak de 'checks and balances' binnen de ambtelijke organisatie, zorg voor voldoende interne kracht ten opzichte van externe opdrachtgevers en voor kwalitatief hoogwaardige advisering op inhoud en procesgang van de stukken die ten grondslag liggen aan politiek-bestuurlijke besluitvorming, sturing en controle.

Verbeterplan

De raad van de gemeente Voorschoten heeft in de vergadering van 17 december 2009 het rapport behandeld en besloten een verbeterplan op te stellen. De vaststelling van het verbeterplan door de Raad vond plaats in de vergadering van 5 februari 2010.

4. Wat heeft dat gekost?

Uit het overzicht van de werkelijke baten en lasten over 2009 blijkt een voordelig saldo van € 37.222. Dit bedrag wordt, overeenkomstig de besluiten van de gemeenteraden (februari 2009), gestort in de egalisatiereserve Rekenkamercommissie. Tevens wordt verantwoording afgelegd van het apart door de gemeente Voorschoten beschikbaar gestelde budget voor het onderzoek Budgetoverschrijding verkeerstraverse. De onderschrijding op dit budget ad € 579 maakt geen onderdeel uit van het totale overschot en storting in de reserve.

(+= overschot - = tekort)

Rekenkamercommissie WVO	Begrote baten en lasten 2009	Werkelijke baten en lasten 2009	Verschil
Baten:			
Bijdragen gemeenten	98.838	99.017	179-
Totaal	98.838	99.017	179-
Lasten:			
1. secretaris	31.600	34.456	2.856 -
2. presentiegelden	13.164	12.999	165
3. onderzoek (extern)	45.000	7.788	37.212
4. overige lasten	9.074	6.552	2.522
Totaal	98.838	61.795	37.043
Per saldo voordelig		+ 37.222	+ 37.222
Onderzoek Traverse	60.000	59.421	+ 579

De egalisatiereserve Rekenkamercommissie bedraagt (in €):

Per	Saldo
1 januari 2009	0
Storting in 2009	37.222
31 december 2009	37.222

Toelichting baten:

De bijdrage van de gemeenten is € 1,35 per inwoner.

Toelichting lasten:

1. Lasten secretaris:

De lasten van de secretaris zijn gebaseerd op gemiddeld 16 uur per week. In 2009 was dit aantal ontoereikend als gevolg van de toename van de onderzoeksactiviteiten.

2. Presentiegelden

De presentiegelden zijn gebaseerd op een maandelijkse vergoeding. Voor leden € 148, voor de plaatsvervangend voorzitter € 165 en voor de voorzitter € 192.

3. Onderzoek

Betreft de lasten voor de uitbesteding van de onderzoeken. De lasten hebben betrekking op het onderzoek naar het Reinigingsbedrijf Avalex (€ 3.000) en Wmo (€ 3.793, het vooronderzoek), alsmede drukkosten van het rapport Rioleringszorg(€ 995). Omdat het vervolgonderzoek Wmo is gestart in januari 2010 zijn er geen kosten gemaakt in 2009. De kosten voor het onderzoek naar de gemeentelijke rioleringszorg zijn geheel verantwoord in 2008.

4. Overige lasten

De overige lasten betreffen:

- overheadkosten gemeente Voorschoten (€ 5000)
- Deelname aan congressen;
- Reis-en verblijfkosten Rekenkamercommissie;
- Lidmaatschap Nederlandse Vereniging Rekenkamer(commissies).

Verantwoording budget verkeerstraverse

Voor dit onderzoek heeft de Raad van de gemeente een budget van € 60.000 beschikbaar gesteld. De werkelijke lasten bedroegen € 59.421 en hadden betrekking op de kosten voor externe ondersteuning, ondersteuning onderzoek door de secretaris van de Rekenkamercommissie, notuleren, drukwerk rapporten en reis-en verblijfkosten van tweetal geïnterviewden.

Geleverde prestaties in 2009

In het jaarplan 2009 zijn enkele prestatie-indicatoren benoemd. Aangegeven is wat het resultaat was in 2009:

Onderzoeken	Gepland 2009	Werkelijk 2009	Toelichting
Aantal onderzoeken per jaar	1,5	2,5	- onderzoek riolering afgerond - onderzoek Avalex grotendeels uitgevoerd - vooronderzoek Wmo afgerond en gestart met vervolgonderzoek - onderzoek verkeerstraverse uitgevoerd
Doorlooptijd nieuw onderzoek 2009 (datum vaststelling onderzoeksopzet en aanbieding aan de raad)	8,5 mnd	12 mnd	Avalex
		6 mnd	Vooronderzoek Wmo
		3 mnd	Verkeerstraverse Voorschoten

Het aantal vergaderingen in 2009 van de Rekenkamercommissie bedroeg: 9. Daarnaast zijn er vergaderingen gehouden voor het begeleiden van de onderzoeken Rioleringszorg, Wmo (ook interviews), Avalex en Budgetoverschrijding verkeerstraverse Voorschoten. Twee leden van de Rekenkamercommissie begeleiden samen met de secretaris het onderzoek.

Jaarplan 2010

1. Wat wil de Rekenkamercommissie bereiken in 2010 ?

Ook voor 2010 streeft de Rekenkamercommissie haar missie en doelstellingen op zorgvuldige manier te realiseren. De Rekenkamercommissie voert haar werkzaamheden uit binnen de kaders die zijn gesteld in de 'Verordening op de Rekenkamercommissie', het reglement van orde en het onderzoeksprotocol.

2. Wat gaat de Rekenkamercommissie daarvoor doen?

2.1. Afronden onderzoek Wmo

Het (vervolg)onderzoek naar de Wmo is in januari 2010 gestart en wordt in juni 2010 afgerond. De verwachting is dat, na de ambtelijke en bestuurlijke reactie, het rapport in september aan de gemeenteraden wordt aangeboden.

Het onderzoek bestaat in eerste instantie uit documentenstudie en interviews met de Wmo-wethouders, beleidsambtenaren, mantelzorg- en vrijwilligersorganisaties en de Wmo adviesraden. Daarna wordt per gemeente een reconstructie gemaakt van de uitvoering en verschillende aspecten van het beleid. Tenslotte wordt per gemeente (aan de hand van drie concrete casussen) het proces beschreven die fictieve burgers doorlopen om antwoord op hun vragen te krijgen en op welke manier aan hun ondersteuningsbehoefte tegemoet wordt gekomen.

2.2. Onderzoeken 2010

2.2.1. Nieuw onderzoek

In de loop van 2010 besluit de Rekenkamercommissie over een nieuw op te starten onderzoek. De keus van het onderzoek zal de commissie toetsen in gesprekken met het presidium van elke gemeente (mei/juni 2010). In het najaar wil de Rekenkamercommissie in gesprekken met de fracties onderwerpen verzamelen voor een meerjarig onderzoeksprogramma.

2.2.2. Woonruimteverdeelsysteem Regio Holland Rijnland

In het regio-overleg van de Rekenkamer(commissies) Holland Rijnland is op 30 maart 2010 besloten in regio-verband een onderzoek te doen naar de kwaliteit en de uitvoering van het woonruimteverdeelsysteem binnen de regio Holland Rijnland. Een werkgroep bestaande uit leden van de Rekenkamer(commissies) bereiden een voorstel voor om in november 2010 te beslissen over de onderzoeksrichting en onderzoeksvragen. In het voorstel wordt tevens nader ingegaan op de werkwijze van de werkgroep, kosten en planning. Het onderzoek wordt in 2011 uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau.

2.3. Overige activiteiten

Maken meerjarig onderzoeksprogramma

Een verbeterpunt voortkomend uit de zelfevaluatie is het maken van een meerjarig onderzoeksprogramma. De Rekenkamercommissie wil daarmee aangeven welke onderzoeken de komende jaren *mogelijk* worden uitgevoerd. Op basis van dit programma wil de Rekenkamercommissie elk jaar tijdig beslissen over het volgende onderzoek. Zodra het meerjarig programma gereed is zal nader overleg plaatsvinden met de gemeenteraden dan wel de daarvoor aangewezen raadscommissies.

Evaluatie en zo nodig aanpassen van de Verordening Rekenkamercommissie, reglement van orde en onderzoeksprotocol

De werkwijze van de Rekenkamercommissie en samenwerking tussen de gemeenten dateert van juli 2005. Een evaluatie over het functioneren van de commissie is enkele keren uitgesteld. De commissie hecht grote waarde aan een evaluatie en wil hierover nader overleg met de gemeenteraden. Uit de evaluatie kunnen aanbevelingen komen die kunnen leiden tot aanpassing van de Verordening, samenwerkingsovereenkomst, reglement van orde en onderzoeksprotocol.

Prestatie-indicatoren:

	2010	Toelichting
Aantal onderzoeken per jaar	1,5	Ambitie is drie onderzoeken per twee jaar.
Doorlooptijd nieuw onderzoek 2009 (datum vaststelling onderzoeksopzet en aanbieding aan de raad)	6	Streven is doorlooptijd onderzoek te verkorten tot 6 maanden.

2.2. Overige werkzaamheden

Naast het uitvoeren en begeleiden van onderzoeken, bijwonen van de vergaderingen, voert de Rekenkamercommissie met regelmaat overleg met de gemeentebesturen en ambtelijk apparaat en woont congressen en (regio) bijeenkomsten bij.

	2010	Toelichting
Aantal vergaderingen Rekenkamercommissie	10	Vergaderlocatie Raadhuis De Paauw
Overleg met presidium/fractievoorzitters	1 x per gemeente	- Onderzoeksonderwerpen - Jaarverslag en jaarplan - Doorwerking onderzoeken
Auditcommissie/commissie Rekening	1 x per gemeente	idem
B & W	1 x per gemeente	idem
Griffiers	2 x per jaar	Idem, alsmede onderlinge afstemming
Gemeentesecretaris	1 x per jaar	Idem
Bijwonen regio-bijeenkomsten Rekenkamercommissie Holland Rijnland en Haaglanden	2 x per jaar	- informatie uitwisselen over rapporten en werkwijze - actuele thema's bespreken - verkennen mogelijkheden van gezamenlijk onderzoek
Bijwonen congressen en bijeenkomsten	2 x per jaar	Actualiseren kennis, netwerk

3. Wat mag dat kosten?

	Begrote baten en lasten 2009	Werkelijke baten en lasten 2009	Begrote baten en lasten 2010
Baten:			
Bijdragen gemeenten	98.838,00	99.017	97.978
Onttrekking egalisereserve			37.222
Totaal	98.838,00	99.017	135.200
Lasten:			
1. secretaris	31.600,00	34.456	33.000
2. presentiegelden	13.164,00	12.999	13.500
3. onderzoek (extern)	45.000,00	7.788	77.500
4. overige lasten	9.074,00	6.552	11.200
5. storting egalisereserve		37.222	
Totaal	98.838,00	99.017	135.200

Baten

De bijdrage van de gemeenten is gebaseerd op € 1,37 per inwoner (bedrag 2009+2% inflatie). Uit de egalisereserve wordt, conform raadsbesluit van 5 februari 2009) het volledige saldo onttrokken (zie jaarverslag).

Lasten

1. Lasten secretaris

De lasten van de secretaris zijn gebaseerd op gemiddeld 16 uur per week op jaarbasis.

2. Presentiegelden

Betreft maandelijkse vergoeding voor de Rekenkamercommissie. De vergoeding per maand bedraagt per 1-1-2009:

€ 192,00 voor de voorzitter,

€ 165,00 voor de vice-voorzitter,

€ 148,00 voor de leden.

Voor 2010 is rekening gehouden met een stijging van 2% (inflatiepercentage).

3. Onderzoek

Budget voor de onderzoeken.

4. Overige lasten

Betreft de doorberekening van de lasten door de gemeente Voorschoten voor het faciliteren van huisvesting enz aan het secretariaat van de Rekenkamercommissie (€ 5.000,00), lidmaatschap Nederlandse Vereniging van Rekenkamer en Rekenkamercommissies, deelneming aan congressen, reis-en verblijfkosten, drukkosten rapporten en jaarverslagen, papier en representatie.

Bijlage 1

Overzicht functies anders dan lid van de Rekenkamercommissie

Functies andere dan lid van de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest (artikel 6, lid 2 van de Verordening Rekenkamercommissie, per 1 januari 2010)

Voorzitter:

Wim Kuiper

- Directeur-bestuurder Besturenraad
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Impact
- Voorzitter Raad van Toezicht Instituut voor Publiek en Politiek (onbezoldigd)
- Bestuurslid stichting Education Transfer Projects (onbezoldigd)
- Bestuurslid stichting Christelijk Sociaal Congres (onbezoldigd)
- Bestuurslid stichting Protestant.nl (onbezoldigd)

Leden:

Frank van den Broek, vice voorzitter

- Afdelingshoofd bij de Algemene Rekenkamer

Kees Oudendijk

- Manager Control Rijksdienst Wegverkeer
- Voorzitter Buurtvereniging Haaswijk (onbezoldigd)
- Penningmeester Aero club Valkenburg (onbezoldigd)
- Penningmeester Stichting Radius Leiden-Oegstgeest (onbezoldigd)
- Bestuurder BETAV BV (onbezoldigd)
- Secretaris Beleggingsstudieclub Multi 6 (onbezoldigd)

Marin van Ruremonde

- Adviseur/accountmanager Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Anton de Vries

- Voorzitter Regio `De Vlietstreek van de Nationale Vereniging De Zonnebloem (onbezoldigd)
- Medewerker afdeling Wassenaar van de Nationale Vereniging De Zonnebloem (onbezoldigd)
- Secretaris Sociaal Kontakt Wassenaar (onbezoldigd)
- Lid steunfractie PvdA/GL/D66 Wassenaar (onbezoldigd)

Marius Winters

- lid Managementteam Rijksauditdienst, Ministerie van Financiën
- lid Raad van Toezicht Stichting Kinderpostzegels Nederland (onbezoldigd)
- lid Bestuur Partij van de Arbeid, afdeling Wassenaar (onbezoldigd)

Secretaris:

Rini Teunissen

- Eigenaar `Rini Teunissen coaching en advies`
- Lid Bestuur Stichting creatieve en spirituele ontwikkeling `De Roos` te Amsterdam (onbezoldigd)

Bijlage 2

Overzicht door Rekenkamercommissie uitgevoerde onderzoeken

2006

Kwaliteit van de programmabegrotingen van de gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest

2007

- Exploitatie van gemeentelijke zwembaden in de gemeente Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest
- Quick scan kwaliteit van de programmabegrotingen gemeente Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest (vervolgonderzoek)

2008

Publieke dienstverlening (o.a. briefafhandeling) in de gemeente Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest

2009

- Gemeentelijke rioleringszorg 'Meer raad voor het riool' in de gemeente Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest
- Reinigingsbedrijf Avalex (gemeente Wassenaar)
- Budgetoverschrijding verkeerstraverse 'Wegen na de Traverse' (gemeente Voorschoten)
- Onderzoek Wet maatschappelijke ondersteuning in de gemeente Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest(publicatie rapport september 2010)

De rapporten zijn (digitaal) op te vragen bij de secretaris van de Rekenkamercommissie (rekenkamercommissiewvo@voorschoten.nl). Ze zijn ook te vinden op de websites van de gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest/rekenkamercommissie.